

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: **S.**, so sídlom G., zast. *Mgr. K.*, advokátkou so sídlom R., proti žalovanej: **Mestská časť Bratislava – Rača**, so sídlom Kubačova č. 21, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/94/2009-19 zo dňa 24. júla 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/94/2009-19 zo dňa 24. júla 2009 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Rozhodnutím č. 1389/16659/2008/ŽPPr zo dňa 19.12.2008 v spojení s opravou rozhodnutia urobeného Mestskou časťou Bratislava – Rača listom č. 1389/1410/2008/ZPP zo dňa 02.02.2009 udelila žalovaná v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zák. č. 543/2002 Z. z.“) súhlas na výrub drevín (16 kusov stromov rastúcich na pozemku parc. č. 17357/28 a 17362/5) v katastrálnom území R., ktorý bol požadovaný spoločnosťou L., s. r. o. z dôvodu výstavby polyfunkčného objektu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie dňa 11.04.2009. Žalovaná však súčasne v tomto konaní rozhodovala aj o účasti žalobcu v správnom konaní, ktoré bolo odôvodňované odkazom na práva verejnosti vyplývajúce z Dohovoru o prístupe k informáciám (tzv. Aarhuský dohovor).

Následne rozhodnutím č. 1389/16757/2008/ŽPPr zo dňa 19.12.2008 žalovaná nepriznala žalobcovi postavenie účastníka konania s odôvodnením, že vydaním súhlasu na výrub drevín pre žiadateľa L., s. r. o., nebudú priamo dotknuté žiadne práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobcu, ale ako združenie s právnou subjektivitou za splnenia zákonných podmienok má v konaní na základe osobitného predpisu postavenie zúčastnenej osoby. Uvedené prvostupňové rozhodnutie žalovanej o nepriznaní postavenia účastníka nadriadený orgán na odvolanie žalobcu potvrdil.

Následne proti rozhodnutiu o udelení súhlasu, ktoré je predmetom súdneho prieskumu, podal žalobca odvolanie. Odvolací orgán toto odvolanie vyhodnotil ako podanie inej osoby odlišnej od osoby účastníka konania s tým, že takéto podanie nie je spôsobilé vyvolať právne účinky ako riadne odvolanie, a preto prvostupňové rozhodnutie žalovaného nadobudlo právoplatnosť dňa 26.01.2009 po uplynutí 15-dňovej lehoty na podanie odvolania.

II.

Žalobca podal proti rozhodnutia žalovanej č. 1389/16659/2008/ŽPPr zo dňa 19.12.2008 a opravy rozhodnutia urobeného Mestskou časťou Bratislava – Rača listom č. 1389/1410/2008/ZPP z 02.02.2009 žalobu zo dňa 25.05.2009. Svoju žalobu odôvodnil najmä právami mu vyplývajúcimi z Aarhuského dohovoru.

Krajský súd uznesením č. k. 4S/94/2009-19 zo dňa 24.07.2009 podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej na účely tohto rozhodnutia len „OSP“) konanie zastavil z dôvodu, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného o vydaní súhlasu na výrub drevín je rozhodnutím správneho orgánu v prvom stupni, ktoré v dôsledku odvolania žalobcu nie je **právoplatné**. Ďalej vyslovil záver, že podmienka požadovaná v § 247 ods. 2 OSP nie je splnená a teda, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Podľa krajského súdu ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť.

III.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal žalobca včas odvolanie s odôvodnením, že žalobca listom zo dňa 07.04.2009 podal proti rozhodnutiu žalovaného vo veci samej odvolanie, avšak išlo o odvolanie, ktoré žalobca nepodal ako účastník konania, nakoľko v čase podania tohto odvolania už bol z účasti v konaní právoplatne vylúčený.

Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že toto odvolanie žalobcu bolo neprípustné, keďže podľa § 53 Správneho poriadku odvolanie môže podať iba účastník konania, pričom toto odvolanie nemalo vplyv na právoplatnosť žalobou napadnutého rozhodnutia vo veci samej. Preto žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Uznesením sp. zn. 5Sžp/103/2009 zo dňa 12.10.2010 Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na možný komunitárny rozmer súdneho prieskumu prebiehajúce konanie prerušil, nakoľko v inom konaní sp. zn. 5Sžp/41/2009 bolo postupom podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva predložené Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev viacero predbežných otázok týkajúcich sa aplikácie Aarhuského dohovoru vo vnútroštátnom práve.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) po oboznámení sa s hore uvedenými skutočnosťami preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolacích bodoch postupom podľa § 212 a nasl. ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozhodnutia len „OSP“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o uznesenie, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 OSP odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 OSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, nakoľko krajský súd svojim procesným rozhodnutím (zastavenie súdneho prieskumu) odňal možnosť konať pred súdom, a preto napadnuté uznesenie postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP rušil a v zmysle nasledujúceho odseku 3 vec vrátil na ďalšie konanie krajskému súdu.

Najvyšší súd z priloženého súdneho spisu zistil, že žalobca prostredníctvom faxového podania zo dňa 17.12.2008 oznámil účasť v správnom konaní vo veci výrubu drevín

žiadateľom spoločnosti L., s. r. o., so sídlom B. a že sa v tomto konaní považuje za účastníka konania.

Problematiku vydávania povolenia na výrub drevín rieši zák. č. 543/2002 Z. z. najmä prostredníctvom svojich ustanovení § 47 a 48.

Podľa § 47 ods. 3 zák. č. 543/2002 Z. z. v znení platnom v čase rozhodovania o výrube sa na výrub dreviny vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník (správca, nájomca) a po vyznačení dreviny určenej na výrub.

Podľa § 48 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z. z. v hore uvedenom znení orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, ktorá je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území.

Uvedené ustanovenia riešia na parciálnom úseku ochranu prírody a krajiny v zmysle predmetu tohto zákona. Bližšie vymedzenie týchto pojmov čo do rozsahu a terminologického obsahu špecifikujú ustanovenia § 1 a 2 zák. č. 543/2002 Z. z..

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z. z. v hore uvedenom znení tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie

a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z. z. v hore uvedenom znení sa ochranou prírody a krajiny podľa tohto zákona rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

Hore uvedené ustanovenia nepodporujú záver, že účastníkom konania o povolenie výrubu drevín by mal byť iba subjekt, ktorí sa snaží s uprednostnením súkromného záujmu, napríklad z komerčných dôvodov, tento súhlas dosiahnuť. Naopak dôkladná ochrana prírody a krajiny si vyžaduje nie pasívny (napríklad formou uloženia povinnosti dodatočnej výsadby drevín) ale aktívny prístup osôb v tomto konaní (najmä formou kontradiktórnosti samotného správneho konania), tzn. zabezpečením vstupu osoby do konania, ktorá pred súkromným uprednostní verejný záujem na ochrane prírody a krajiny.

Je celkom jednoznačné, že ochrana prírody a krajina je súčasťou ochrany životného prostredia. Právo na priaznivé životné prostredie a povinnosť každého ho chrániť je zakotvené v čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré je súčasťou 2. hlavy ústavy s označením „Základné práva a slobody“.

Podľa čl.46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Preto bolo predčasné uznesenie krajského súdu bez toho, aby sa v konaní nielen vysporiadal s hore uvedenými závermi ale aj s obsahom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-240/09 zo dňa 08.03.2011, ktorý je Krajskému súdu v Bratislave známy napríklad prostredníctvom už hore citovaného rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 5Sžp/41/2009.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a právne názory dospel Najvyšší súd k záveru, ktorý je obsahom výroku uznesenia. Na základe týchto dôvodov sa Najvyšší súd nemôže vyjadrovať k ďalším odvolacím argumentom.

O trovách súdneho konania rozhodne v zmysle § 224 ods. 2 OSP krajský súd v ďalšom konaní.

P o u č e n i e : Proti všetkým výrokom tohto uznesenia n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 OSP).

V Bratislave 21. júna 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Petra Slezáková